

บทที่ 5

สรุปและอภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความชุกของการดื่มสุราแบบหนักเป็นครั้งคราว และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการดื่มสุราแบบหนักเป็นครั้งคราวของนักเรียนชายอาชีวศึกษา เป็นการศึกษาเชิงหาความสัมพันธ์ กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาคือนักเรียนชายอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในจังหวัดสุรินทร์ จำนวนทั้งหมด 221 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน และเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป แบบสอบถามความคาดหวังในผลลัพธ์จากการดื่มสุรา แบบสอบถามความมั่นใจตนเองในการปฏิเสธการดื่มสุรา แบบสอบถามความรู้สึกลึกลับ ซึมเศร้า แบบสอบถามการเข้าถึงสื่อ และแบบสอบถามการรับรู้ภาวะเบี่ยงเกี่ยวกับการดื่มสุรา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและใช้สถิติ Binary logistic regression สามารถสรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 221 คน เป็นนักเรียนชายอาชีวศึกษาศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 1 และ 2 ในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน (ร้อยละ 47.5 และร้อยละ 52.5) โดยส่วนใหญ่มีอายุมากกว่าหรือเท่ากับ 20 ปี (ร้อยละ 68.3) อายุมากที่สุดเท่ากับ 25 ปี อายุน้อยที่สุดเท่ากับ 18 ปีและอายุเฉลี่ยเท่ากับ 20 ปี และกลุ่มตัวอย่างเกือบทั้งหมดนับถือศาสนาพุทธ (ร้อยละ 99.5)

2. พฤติกรรมการดื่มสุราของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (ร้อยละ 84.2) มีประสบการณ์การดื่มสุราแล้วในชีวิต และเมื่อจำแนกพฤติกรรมการดื่มสุราของกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่มคือกลุ่มที่ไม่ดื่มสุราแบบหนักเป็นครั้งคราวและกลุ่มที่ดื่มสุราแบบหนักเป็นครั้งคราว พบว่ามีการดื่มสุราแบบหนักเป็นครั้งคราว (≥ 5 หน่วยต่อครั้ง) ใน 30 วันที่ผ่านมา (ร้อยละ 59.3)

3. ปัจจัยภายในตัวบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับการดื่มสุราแบบหนักเป็นครั้งคราว ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคาดหวังในผลลัพธ์จากการดื่มสุรา โดยพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนน้อยกว่าหรือเท่ากับ 3.00 มีโอกาสเสี่ยงต่อการดื่มสุราแบบหนักเป็นครั้งคราวสูงถึง 3 เท่าของกลุ่มตัวอย่างที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมากกว่า 3.00 (AOR = 3.18, 95% CI = 1.66 – 6.09) และกลุ่มตัวอย่างที่มีความคาดหวังในผลลัพธ์จากการดื่มสุราเชิงบวกมีโอกาสเสี่ยงต่อการดื่มสุราแบบหนักเป็นครั้งคราวสูงเกือบ 5 เท่าของกลุ่มตัวอย่างที่มีความคาดหวังในผลลัพธ์จากการดื่มสุราเชิงลบ (AOR = 4.69, 95% CI = 2.48 – 8.86)

4. ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมที่มีความสัมพันธ์กับการดื่มสุราแบบหนักเป็นครั้งคราว ได้แก่ การรับรู้ภาวะเบี่ยงเกี่ยวกับการดื่มสุรา พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่รับรู้ภาวะเบี่ยงเกี่ยวกับการดื่มสุราน้อย

มีโอกาสเสี่ยงต่อการดื่มสุราแบบหนักเป็นครั้งคราวเป็น 0.51 เท่า (95%CI = 0.27 – 0.98) ของกลุ่มตัวอย่างที่รับรู้ภาวะเบี่ยงเกี่ยวกับการดื่มสุรามาก หรือกล่าวได้อีกนัยหนึ่งว่ากลุ่มตัวอย่างที่รับรู้ภาวะเบี่ยงเกี่ยวกับการดื่มสุราน้อยมีโอกาสเสี่ยงต่อการดื่มสุราแบบหนักเป็นครั้งคราวน้อยกว่าเกือบ 2 เท่า (AOR = $1/0.51 = 1.96$) ของกลุ่มตัวอย่างที่รับรู้ภาวะเบี่ยงเกี่ยวกับการดื่มสุรามาก

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ พบว่า กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นวัยรุ่นอายุเฉลี่ย 20 ปีและกำลังศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 1 - 2 ระดับอาชีวศึกษาในภาคีรัฐบาล ในจังหวัดสุรินทร์ เกือบร้อยละ 60 ดื่มสุราแบบหนักเป็นครั้งคราว ซึ่งผลการศึกษานี้ พบอัตราการดื่มสุราแบบหนักเป็นครั้งคราวสูงกว่าการศึกษาอื่น ๆ ที่ผ่านมา อาทิเช่น การศึกษาของเนตรชนก แก้วจันทา และคณะ (2554) เรื่องปัจจัยทำนายการดื่มสุราแบบหนักของนักเรียนอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) และประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) อายุ 15 – 19 ปี พบว่ามีการดื่มสุราแบบหนักเป็นครั้งคราว (≥ 5 หน่วย/ครั้ง) ใน 30 วันที่ผ่านมา (ร้อยละ 51.9) และการศึกษาของสาวตรี อัญฉงค์กรชัย และคณะ (2551) สสำรวจการดื่มสุราในกลุ่มนักเรียนสายอาชีพระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ชั้นปีที่ 2 ทั่วประเทศ พบว่า นักเรียนมีการดื่มหนัก (≥ 5 หน่วย/ครั้ง) ใน 30 วันที่ผ่านมา (ร้อยละ 20.6) เท่านั้น ทั้งนี้เนื่องจากการศึกษานี้ ศึกษาเฉพาะในกลุ่มนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) เท่านั้น โดยมีช่วงอายุระหว่าง 18 – 25 ปี ซึ่งอัตราสูงของการดื่มสุราแบบหนักเป็นครั้งคราวจะเพิ่มสูงขึ้นตามระดับชั้นปี (CDC., 2010; Miller et al., 2007) นอกจากนี้จากการสำรวจร้านสะดวกซื้อและห้างสรรพสินค้าในจังหวัดสุรินทร์ พบว่า ประชากรกลุ่มที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี สามารถซื้อสุราดื่มจากร้านค้าในหมู่บ้านได้สูงถึงร้อยละ 99.6 (สสส., 2555) และในอดีตที่ผ่านมาเมื่อพูดถึงคนสุรินทร์ ก็มักจะมีคำพูดที่ว่า คนสุรินทร์ต้องกินสุรา ไม่กินสุราเป็นหมาสุรินทร์ คำขวัญเพื่อการโฆษณาขายสุราดังกล่าวทำให้คนทั่วไปในจังหวัดสุรินทร์รู้จักและจดจำ และหล่อหลอมพฤติกรรม จนมองว่าการดื่มสุราเป็นเรื่องปกติทั่วไป (สมาคมพัฒนาเครือข่ายองค์กรชุมชน [สพช.], 2556) จึงเป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้กลุ่มวัยรุ่นในจังหวัดสุรินทร์มีโอกาสดื่มสุราแบบหนักเป็นครั้งคราวสูงกว่ากลุ่มวัยรุ่นในจังหวัดอื่น

สำหรับปัจจัยที่พบว่ามีความสัมพันธ์ต่อการดื่มสุราแบบหนักเป็นครั้งคราวมีหลายประการซึ่งครอบคลุมทั้ง 2 กลุ่มปัจจัย คือ ปัจจัยภายในตัวบุคคลและปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมตามที่กล่าวไว้ในทฤษฎีระบบนิเวศวิทยา (Bronfenbrenner's ecological system theory) ของ Bronfenbrenner (1994) โดยพบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการดื่มสุราแบบหนักเป็นครั้งคราวของนักเรียนชายอาชีวศึกษา ในจังหวัดสุรินทร์ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความคาดหวังในผลลัพธ์จากการดื่ม

สุราและการรับรู้ภาวะเบียบเกี่ยวกับการดื่มสุรา ซึ่งมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีความสัมพันธ์ต่อการดื่มสุราแบบหนักเป็นครั้งคราว โดยนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำมีโอกาสเสี่ยงที่จะดื่มสุราแบบหนักเป็นครั้งคราวมากกว่านักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 ทั้งนี้เนื่องจากบุคคลที่มีระดับสติปัญญา เขาวนปัญญาดี ย่อมมีความฉลาด ความสามารถในการคิด คิดจับไวหรือมีไหวพริบ คิดอย่างมีเหตุผล คิดแบบนามธรรม ความสามารถในการตัดสินใจ การแก้ปัญหา และการปรับตัวของบุคคลต่อสถานการณ์ หรือสิ่งแวดล้อมใหม่ ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงความสามารถในการเรียนรู้จากประสบการณ์ และแก้ปัญหาได้ (สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ [สวทช.], 2556) ดังนั้นนักเรียนที่มีผลการเรียนสูงจึงมีโอกาสดื่มสุราแบบหนักเป็นครั้งคราวน้อย ในขณะที่นักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำมีโอกาสเสี่ยงดื่มสุราแบบหนักเป็นครั้งคราวมากกว่า สอดคล้องกับการศึกษาของ วิชิตา กิจธรรม (2555) เกี่ยวกับความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ และผลกระทบจากการดื่มสุราพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นปัจจัยด้านจิตสังคมที่ส่งผลต่อการดื่มสุราของนิสิต/ นักศึกษาไทยระดับปริญญาตรี ในมหาวิทยาลัยของรัฐ มหาวิทยาลัยในกำกับและมหาวิทยาลัยเอกชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = 0.87, p < .001$) และการศึกษาของ บรรจู ครอบง (2551) เรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการดื่มสุราของวัยรุ่นหนุ่มชนสวย ลาว เขมร ในจังหวัดสุรินทร์ พบว่าระดับเกรดเฉลี่ยของวัยรุ่นที่แตกต่างกันมีการดื่มสุราแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($F = 18.82, p < .05$)

2. ความคาดหวังในผลลัพธ์จากการดื่มสุรา

ความคาดหวังในผลลัพธ์จากการดื่มสุรา มีความสัมพันธ์ต่อการดื่มสุราแบบหนักเป็นครั้งคราว โดยนักเรียนที่มีความคาดหวังผลจากการดื่มสุราเชิงบวกมีโอกาสเสี่ยงที่จะดื่มสุราแบบหนักเป็นครั้งคราวมากกว่านักเรียนที่มีความคาดหวังผลจากการดื่มสุราเชิงลบ สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 2 ทั้งนี้เนื่องจากการรับรู้ผลของการดื่มสุราทำให้เกิดผลเชิงบวกหรือเชิงลบ จะส่งผลต่อการตัดสินใจและการปฏิบัติของบุคคล (ประภาพรณ สุวรรณ, ม.ป.ท. อ่างในอัญชลี เหมชะญาติ, 2553) นักเรียนที่เห็นว่าการดื่มสุราให้ผลเชิงบวกเช่น เข้าสังคมได้ดีขึ้น สนุกสนาน คลายเครียด จึงมีแนวโน้มดื่มสุรามากกว่านักเรียนที่มีความคาดหวังผลลัพธ์จากการดื่มสุราเชิงลบ สอดคล้องกับการศึกษาของ Young et al. (2006) เรื่องความคาดหวังจากผลของการดื่มสุราในนักเรียนระดับอุดมศึกษา ในประเทศออสเตรเลีย พบว่าผู้ที่มีความคาดหวังต่อผลลัพธ์จากการดื่มสุราในทางบวกมีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการดื่มสุราอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = 0.65, p < .001$) และการศึกษาของ สมพร สิทธิสงคราม และคณะ (2551) เรื่องปัจจัยทำนายการดื่มสุราของวัยรุ่นอายุ 14 – 18 ปีใน

จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ความคาดหวังจากการดื่มสุราสามารถร่วมทำนายการดื่มสุราของวัยรุ่นได้ ร้อยละ 48.2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .001$)

3. การรับรู้กฎระเบียบเกี่ยวกับการดื่มสุรา

การรับรู้กฎระเบียบเกี่ยวกับการดื่มสุรา มีความสัมพันธ์กับการดื่มสุราแบบหนักเป็นครั้งคราว โดยนักเรียนที่รับรู้กฎระเบียบเกี่ยวกับการดื่มสุรามากมีโอกาสเสี่ยงต่อการดื่มสุราแบบหนักเป็นครั้งคราวมากกว่านักเรียนที่รับรู้กฎระเบียบเกี่ยวกับการดื่มสุราน้อย ไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 9 ทั้งนี้เนื่องจาก ถึงแม้ว่ากฎระเบียบหรือข้อกำหนดที่วางไว้ เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติให้เกิดผลดี และเกิดความปลอดภัยของคนในสังคม แต่สำหรับวัยรุ่นแล้ว ตามพัฒนาการด้านสังคมจิตวิทยา วัยรุ่นเป็นวัยที่มีความรุนแรงทางด้านอารมณ์และความรู้สึกในด้านต่าง ๆ ก่อนข้างมาก ต้องการความเป็นอิสระและความเป็นตัวของตัวเอง มีการฝ่าฝืนกฎระเบียบ กติกาต่าง ๆ มากขึ้น ต้องการเรียนรู้ทดลอง ไม่ชอบให้ใครมาบังคับหรือสั่งการ (สสส., 2556) การรับรู้กฎระเบียบที่เป็นข้อห้ามเกี่ยวกับการดื่มสุราของสังคมและ โรงเรียนจึงอาจทำให้นักเรียนรู้สึกต่อต้านและปฏิบัติในสิ่งที่ตรงกันข้ามกับกฎระเบียบดังกล่าว สอดคล้องกับผลการศึกษาของ พงษ์เดช สารการ (2552) ที่ทำการประเมินผลพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานี ในช่วง 6 เดือนที่ผ่านมา พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอายุมากกว่า 11 ปีขึ้นไป มีความรู้ภาพรวมเกี่ยวกับกฎระเบียบ อยู่ในระดับมาก (สถานที่ห้ามจำหน่าย) ร้อยละ 80.6 ระดับปานกลาง (การห้ามโฆษณาและส่งเสริมการขาย) ร้อยละ 61.9 ระดับปานกลาง (มาตรการทั่วไป) ร้อยละ 51.3 แต่กลับพบว่า ประชากรดังกล่าวมีพฤติกรรมการดื่มสุราสูงถึงร้อยละ 65.4 รองลงมาคือเบียร์ ร้อยละ 21.5 และเป็น การดื่มสุราในรอบ 30 วันที่ผ่านมา ร้อยละ 64.0

สำหรับปัจจัยด้านความมั่นใจตนเองในการปฏิเสธการดื่มสุรา ความรู้สึกซึมเศร้า ค่าใช้จ่ายที่ได้รับ การดื่มสุราของเพื่อนสนิท การดื่มสุราของบุคคลภายในครอบครัว การเข้าถึงสุรา และการเข้าถึงสื่อ พบว่าไม่มีความสัมพันธ์กับการดื่มสุราแบบหนักเป็นครั้งคราว ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 3, 4, 5, 6, 7, 8 และ 10 สามารถอธิบายได้ดังนี้

4. ความมั่นใจตนเองในการปฏิเสธการดื่มสุรา

ความมั่นใจตนเองในการปฏิเสธการดื่มสุราไม่มีความสัมพันธ์ต่อการดื่มสุราแบบหนักเป็นครั้งคราว ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ถึงแม้ว่าวัยรุ่นจะมีความมั่นใจในตนเองว่าเมื่อเพื่อนมาชวนให้ตนดื่มสุรา ตนสามารถจะตอบปฏิเสธได้อย่างแน่นอน แต่วัยรุ่นนั้นอาจจะดื่มสุราก็ได้เพราะเป็นธรรมชาติของวัยรุ่นเองที่อยากจะทดลองดื่ม ชอบความตื่นเต้นท้าทาย (สสส., 2555) จากการศึกษาของ Cho (2006) เรื่องอิทธิพลของรูปแบบวัฒนธรรมของการดื่มและไม่ดื่มสุราแบบหนักเป็นครั้งคราวของนักศึกษาในมหาวิทยาลัย ประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่าความมั่นใจตนเองในการปฏิเสธ

การดื่มสุราไม่มีความสัมพันธ์กับรูปแบบของวัฒนธรรมการดื่มสุราแบบหนักเป็นครั้งคราวของนักเรียน ($r = -.05, p < .01$)

5. ความรู้สึกซึมเศร้า

ความรู้สึกซึมเศร้า ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการดื่มสุราแบบหนักเป็นครั้งคราว ทั้งนี้อาจเนื่องจากกลุ่มนักเรียนส่วนใหญ่ (ร้อยละ 73.3) ไม่มีภาวะซึมเศร้า ทำให้ไม่มีความแตกต่างที่มากพอจะก่อให้เกิดความแตกต่างกันทางสถิติ ด้วยวัยรุ่นยังเป็นช่วงที่ยังต้องพึ่งพาบิดามารดา ไม่ต้องมีภาระรับผิดชอบที่หนักเกินไป ส่วนใหญ่เป็นความรับผิดชอบเล็ก ๆ น้อย ๆ ที่ต้องมีต่อตนเอง เช่น การเรียน การช่วยงานบิดามารดา ทำให้ไม่มีความรู้สึกเครียด วิตกกังวล วัยรุ่นส่วนใหญ่จึงไม่มีภาวะซึมเศร้า สอดคล้องกับการศึกษาของ ประณต คำนิม และดวงเดือน แซ่ตั้ง (2551) เรื่องปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการดื่มสุราของนิสิตมหาวิทยาลัย ที่พบว่า นิสิตที่มีความไม่มั่นคงทางอารมณ์ ไม่สามารถควบคุมอารมณ์และสะกดกั้นอารมณ์ของตนให้อยู่ในสภาพปกติ รู้สึกหวนไหวเมื่อต้องเผชิญกับปัญหาหรือสิ่งรบกวนความสงบสุขทางอารมณ์ ไม่สามารถปรับตัวและปรับอารมณ์ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นได้เป็นอย่างดี และมีการแสดงออกทางพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม มีพฤติกรรมการดื่มและไม่ดื่ม ไม่แตกต่างกัน ($t = 0.95, p = 0.34$)

6. ค่าใช้จ่ายที่ได้รับ

ค่าใช้จ่ายที่ได้รับ ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการดื่มสุราแบบหนักเป็นครั้งคราว ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการดื่มสุราของกลุ่มวัยรุ่น เกิดจากการรวมเงินกันซื้อ ช่วยกันออกค่าใช้จ่าย ทำให้วัยรุ่นไม่สิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายในการซื้อสุรามากนัก และมักดื่มสุราที่บ้าน ญาติพี่น้อง บ้านตนเอง หรือบ้านเพื่อนไม่ใช่สถานบันเทิง จึงไม่จำเป็นต้องใช้เงินจำนวนมาก (พรนภา หอมสินธุ์ และรุ่งรัตน์ ศรีสุริยเวสน์, 2552) จากการศึกษาของ มณฑนา ขอนดอก ที่ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการดื่มสุราในระยะแรกของวัยรุ่นชาย ในจังหวัดฉะเชิงเทรา (2554) พบว่า นักเรียนที่ได้รับค่าใช้จ่าย แตกต่างกันมีพฤติกรรมการดื่มสุราไม่แตกต่างกัน ($OR = 1.04, 95\%CI = 0.65 - 1.66$) สอดคล้องกับการศึกษาของ พรนภา หอมสินธุ์ และรุ่งรัตน์ ศรีสุริยเวสน์ (2552) ที่พบว่า นักเรียนที่มีค่าใช้จ่ายที่ได้รับเพียงพอและไม่เพียงพอ มีโอกาสเสี่ยงต่อการดื่มสุราไม่แตกต่างกัน ($OR = 1.23, 95\%CI = 0.88 - 1.72$)

7. การดื่มสุราของเพื่อนสนิท

การดื่มสุราของเพื่อนสนิท ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการดื่มสุราแบบหนักเป็นครั้งคราว พบว่า วัยรุ่นส่วนใหญ่ (ร้อยละ 74.2) มีเพื่อนสนิทดื่มสุราเป็นประจำ การเห็นเพื่อนสนิทดื่มสุราเป็นประจำและต่อเนื่อง ทำให้วัยรุ่นเกิดความเคยชินและรับรู้ว่าการดื่มสุราเป็นเรื่องปกติทั่วไป (กรมสุขภาพจิต, 2556) จากการศึกษาของ มณฑนา ขอนดอก (2554) พบว่า พลังของเพื่อนและ

กิจกรรมของเพื่อน ไม่มีผลต่อการดื่มสุราของนักเรียนชายมัธยมศึกษาในจังหวัดฉะเชิงเทรา (OR = 0.60, 95%CI = 0.33 – 1.09) สอดคล้องกับการศึกษาของ Fisher et al. (2007) ที่พบว่า การดื่มสุราของเพื่อนไม่มีความสัมพันธ์กับการดื่มสุราแบบหนักเป็นครั้งคราวในวัยรุ่นอายุ 11 – 18 ปี ประเทศสหรัฐอเมริกา (OR = 1.14, 95%CI = 0.41 – 3.19)

8. การดื่มสุราของบุคคลภายในครอบครัว

การดื่มสุราของบุคคลภายในครอบครัว ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการดื่มสุราแบบหนักเป็นครั้งคราว เนื่องจากถึงแม้ว่าวัยรุ่นจะไม่ได้อยู่ในครอบครัวที่ดื่มสุราเป็นประจำ วัยรุ่นสามารถสังเกตเห็นพฤติกรรมการดื่มสุราจากบุคคลต่าง ๆ ในสังคมรอบ ๆ ตัวของวัยรุ่นจึงไม่จำเป็นต้องสังเกตและเลียนแบบพฤติกรรมดังกล่าวเฉพาะจากบุคคลภายในครอบครัวของวัยรุ่นเองเท่านั้น วัยรุ่นที่มีหรือไม่มีบุคคลภายในครอบครัวดื่มสุราเป็นประจำจึงมีความเสี่ยงต่อการดื่มสุราไม่แตกต่างกัน ซึ่งจากการศึกษาของ ศิลา โสมทอง, เพาพะงา ภูมิสถาน และดาริน มั่นยืน (2554) เรื่องปัจจัยและพฤติกรรมที่มีความสัมพันธ์ต่อการดื่มสุราของวัยรุ่นในจังหวัดสุรินทร์ พบว่า ครอบครัวที่มีสมาชิกในครอบครัวดื่มสุราไม่มีความสัมพันธ์ต่อการดื่มสุราของวัยรุ่นในจังหวัดสุรินทร์ (RR = 1.37, 95%CI = 0.93 – 1.98)

9. การเข้าถึงสุรา

การเข้าถึงสุรา ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการดื่มสุราแบบหนักเป็นครั้งคราว ทั้งนี้เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ (ร้อยละ 73.8) สามารถเข้าถึงสุราได้ง่าย ทำให้ไม่มีความหลากหลาย และส่งผลทำให้ไม่เกิดความแตกต่างที่มากพอจะก่อให้เกิดความแตกต่างทางสถิติ จากการศึกษาของ กิตติภูมิ ภิโย (2552) ที่ศึกษาพฤติกรรมการดื่มสุราของชุมชนในจังหวัดสุรินทร์ พบว่า ลักษณะของกลุ่มหรือวงสุราที่พบคือ การดื่มกันเป็นกลุ่ม นั่นหมายความว่ากลุ่มที่ดื่มอาจจะมีช่วงอายุหรือวัยที่แตกต่างกัน ซึ่งสามารถหมุนเวียนสลับเปลี่ยนกันไปซื้อสุรามาดื่มได้ ซึ่งไม่จำเป็นที่กลุ่มนักเรียนจะเป็นผู้ไปซื้อสุรามาดื่มเอง วัยรุ่นส่วนใหญ่จึงสามารถเข้าถึงสุราได้ง่ายเหมือนกัน สอดคล้องกับการศึกษาของกนิษฐา ไทยกล้า (2550) ที่เปรียบเทียบความชุกและพฤติกรรมการดื่มของนักศึกษากับความหนาแน่นของสถานที่จำหน่ายแอลกอฮอล์ในรัศมี 500 เมตร รอบสถานศึกษา พบว่า ปัจจัยด้านการจัดจำหน่าย เช่น ไปมาสะดวก สามารถซื้อดื่มได้ตลอดเวลาไม่มีผลต่อการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของเยาวชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > .05$)

10. การเข้าถึงสื่อ

การเข้าถึงสื่อ ไม่มีความสัมพันธ์ต่อการดื่มสุราแบบหนักเป็นครั้งคราวของนักเรียน ทั้งนี้เนื่องจากในอดีตที่ผ่านมา การโฆษณาขายสุราในสุรินทร์ถือว่าเป็นเรื่องปกติธรรมดาที่สามารถทำได้ โดยไม่มีกฎหมายควบคุม จึงเกิดคำโฆษณาขายสุราว่าคนสุรินทร์ต้องกินสุราผ่านสื่อต่าง ๆ

ซึ่งเป็นที่ติดปากรู้จักและจดจำของคนสุรินทร์ทั่วไป จนมองว่าการดื่มสุราเป็นเรื่องปกติธรรมดาสำหรับคนสุรินทร์ ถึงแม้ว่าในปัจจุบันจะมีการควบคุมสื่อโฆษณาทำให้การเข้าถึงสื่อต่าง ๆ ดังกล่าวทำได้ยาก แต่ความเชื่อเดิม ๆ ดังกล่าวยังมีอิทธิพลอยู่ ทำให้วัยรุ่นที่เข้าถึงหรือไม่เข้าถึงสื่อในปัจจุบันมีการดื่มสุราแบบหนักเป็นครั้งคราวไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับการศึกษาของบรรจง วรรณคง (2551) ที่พบว่าวัยรุ่นที่ได้รับการนำเสนอของสื่อต่าง ๆ เช่น การโฆษณา การประชาสัมพันธ์ที่แตกต่างกันจะไม่มี ความแตกต่างต่อพฤติกรรมการดื่มสุราของวัยรุ่น ($F = 1.98, p = .14$)

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผลการศึกษาพบปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการดื่มสุราแบบหนักเป็นครั้งคราว โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัจจัยด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความคาดหวังในผลลัพธ์จากการดื่มสุราและการรับรู้กฎระเบียบเกี่ยวกับการดื่มสุรา ดังนั้นในการป้องกันมิให้วัยรุ่นดื่มสุรามากขึ้นจึงควรให้ความสำคัญในการควบคุมปัจจัยดังกล่าว โดยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ด้านการปฏิบัติการพยาบาล พยาบาลเวชปฏิบัติชุมชนร่วมกับ โรงเรียนควรมีการประเมินพฤติกรรมการดื่มสุราของนักเรียนเป็นระยะ ๆ เพื่อสามารถค้นหาปัญหาได้ตั้งแต่ในระยะเริ่มแรก (Early detection) ทำให้สามารถช่วยเหลือได้อย่างเหมาะสมตั้งแต่ระยะต้น และเนื่องจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความคาดหวังในผลลัพธ์จากการดื่มสุรา และการรับรู้กฎระเบียบเกี่ยวกับการดื่มสุรา มีความสัมพันธ์กับการดื่มสุราแบบหนักเป็นครั้งคราว จึงมีข้อเสนอแนะดังนี้

1.1 ควรมีการติดตามอย่างใกล้ชิดในกลุ่มนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ โดยค้นหาปัญหาร่วมกับนักเรียนและผู้ปกครองในการวางแผนแก้ไขปัญหาด้านพฤติกรรมการเรียน การดูแลเอาใจใส่ ให้นักเรียนเกิดความไว้วางใจและกล้าปรึกษา และควรใช้วิธีการถ่ายทอดความรู้ ทักษะต่าง ๆ ที่ง่ายต่อความเข้าใจในนักเรียนกลุ่มนี้เป็นพิเศษ เพื่อเพิ่มความสามารถในการวิเคราะห์ และนำไปตัดสินใจเลือกแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสม

1.2 ควรมีการให้ความรู้เกี่ยวกับพิษภัยของการดื่มสุรา เพื่อให้เกิดการรับรู้หรือมีความคาดหวังในผลลัพธ์เชิงลบจากการดื่มสุรา ซึ่งอาจจะสอดแทรกเข้าไปในกิจกรรมการเรียนการสอน เน้นที่รายวิชาสุขศึกษา หรือกิจกรรมเสริมหลักสูตร โดยกิจกรรมดังกล่าวควรมีความหลากหลาย และดึงดูดความสนใจของวัยรุ่น

1.3 การรับรู้กฎระเบียบเกี่ยวกับการดื่มสุราที่เคร่งครัดหรือเป็นการบีบบังคับให้ทำตามกฎมากเกินไป อาจทำให้วัยรุ่นมีความคิดต่อต้าน ไม่ร่วมมือ เพราะโดยธรรมชาติแล้ววัยรุ่นมีความเป็นตัวของตัวเองสูงและต้องการความเป็นอิสระจากการควบคุม ดังนั้นการทำให้วัยรุ่นรับรู้กฎระเบียบ จึงอาจต้องใช้วิธีการทางอ้อมที่ทำให้วัยรุ่น ไม่รับรู้ว่าเป็นกฎระเบียบที่ต้องปฏิบัติตาม

เช่นการเป็นตัวอย่างที่ดีของผู้ปกครองและคุณครูที่โรงเรียน การติดยาเสพติดหรือการดื่มสุรา การยกย่องวัยรุ่นที่เป็นแบบอย่างในการไม่ดื่มสุรา เป็นต้น

2. ด้านการศึกษาพยาบาล คณาจารย์ในสถานศึกษาพยาบาล ควรนำผลการวิจัยไปประกอบการสอน และการบริการวิชาการเกี่ยวกับการป้องกันการดื่มสุราของนักเรียนชาย โดยเน้นให้ตระหนักถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการดื่มสุราหนักเป็นครั้งคราวได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความคาดหวังในผลลัพธ์จากการดื่มสุรา และการรับรู้กฎระเบียบเกี่ยวกับการดื่มสุรา

3. ด้านการบริหารการพยาบาล เนื่องจากปัจจัยสำคัญที่พบว่ามีความสัมพันธ์กับการดื่มสุราแบบหนักเป็นครั้งคราวคือ ความคาดหวังในผลลัพธ์จากการดื่มสุรา และการรับรู้กฎระเบียบเกี่ยวกับการดื่มสุรา ดังนั้นผู้บริหารทางการพยาบาล ผู้บริหารในหน่วยงานสาธารณสุข และองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ควรนำผลการวิจัยไปเป็นข้อมูลพื้นฐานในการส่งเสริมกิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งในระดับครอบครัว องค์กร และสาธารณสุข เพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องถึงผลเสียที่จะเกิดขึ้น ต่อผู้ดื่มสุราเพื่อเกิดทัศนคติหรือความคาดหวังในผลลัพธ์จากการดื่มสุราที่ถูกต้อง รวมถึงการเสริมสร้างทักษะชีวิตเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่วัยรุ่น และการสร้างกฎระเบียบทางสังคมเกี่ยวกับการควบคุมและป้องกันการดื่มสุรา เพื่อให้เกิดการยอมรับเป็นค่านิยมที่ดีในสังคมต่อไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

4.1 การศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ทั้งภายในและภายนอกตัวบุคคล อย่างไรก็ตามในการศึกษาครั้งต่อไป ผู้สนใจควรศึกษาปัจจัยเชิงป้องกัน (Protective factor) เช่น การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ทักษะการเข้าสังคม การมีเป้าหมายในตนเอง เป็นต้น เพื่อให้เข้าใจปัจจัยที่มีผลต่อการดื่มสุราของวัยรุ่น ได้อย่างครอบคลุมมากขึ้น

4.2 ควรศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการดื่มสุราแบบหนักเป็นครั้งคราวในวัยรุ่นกลุ่มอื่น ๆ เช่น กลุ่มของนักเรียนหญิง วัยรุ่นนอกระบบการศึกษา เด็กเร่ร่อน เป็นต้น ซึ่งอาจจะมีปัจจัยที่แตกต่างกัน

4.3 เนื่องจากการศึกษานี้เป็นการศึกษาเชิงภาคตัดขวาง (Cross – sectional study) จะมีข้อจำกัดในการอธิบายเชิงเหตุและผล จึงควรมีการติดตามระยะยาว ซึ่งทำให้สามารถอธิบายความสัมพันธ์ของปัจจัยต่าง ๆ เชิงสาเหตุได้อย่างครอบคลุม

4.4 ควรศึกษาประสิทธิผลของโปรแกรมการป้องกันการดื่มสุราแบบหนักเป็นครั้งคราวที่เน้นการเพิ่มการรับรู้ถึงผลลัพธ์เชิงลบจากการดื่มสุรา